

Algemene Raad-Goedkeuring patronaat met terugwerkende kracht ingetrokken

BESLISSING

Van de Algemene Raad van de Nederlandse Orde van Advocaten inzake het beroep ingesteld door:

Mr. A en B

Tegen de beslissing van:

de Raad van Toezicht van de Orde van Advocaten in het Arrondissement D d.d. 6 augustus 2002, waarbij de goedkeuring van het patronaat van mr. B over mr. A met terugwerkende kracht is ingetrokken.

Verloop van de procedure

1. Bij brief van 6 augustus 2002 heeft de Raad van Toezicht D (hierna: Raad van Toezicht) aan appellanten bericht dat de goedkeuring van het patronaat van appellant B over appellant A met terugwerkende kracht (vanaf 9 april 1999) is ingetrokken.
2. Bij beroepschriften van respectievelijk 7 en 13 september 2002 zijn appellanten A en B in beroep gekomen bij de Algemene Raad.
3. Bij brief van 23 oktober 2002, door de Algemene Raad ontvangen op 24 oktober 2002, heeft de Raad van Toezicht een zestal nadere stukken ingediend bij de Algemene Raad die betrekking hebben op tuchtprocedures tegen appellanten en mr. C, oud kantoorgenoot van appellanten. Voorts heeft de Algemene Raad tijdens de Raad van Toezicht een mededeling ontvangen omtrent de schrapping van het tableau van appellant B per 1 augustus 2002. Deze -aan appellanten genoegzaam bekende- stukken zijn conform artikel 7:18 lid 1 Awb tijdig ingediend.
4. De Algemene Raad heeft de belanghebbenden conform artikel 7:16 Awb in de gelegenheid gesteld te worden gehoord. De openbare hoorzitting heeft op 4 november 2002 plaatsgevonden. Bij deze hoorzitting waren aanwezig appellant mr. A, mr. E en mr. F

namens de Raad van Toezicht en mr. C en mr. G, oud-kantoorgenoten van appellanten. Namens de Algemene Raad waren aanwezig de aan de voet van deze beslissing vermelde leden en mr. J.M.C. ten Hoope, secretaris. Appellant B heeft de Algemene Raad bij brief van 23 oktober 2002 laten weten niet bij de hoorzitting aanwezig te zullen zijn omdat hij meende zijn standpunt in de procedures bij de Raad van Toezicht en Raad van Discipline voldoende te hebben duidelijk gemaakt. Van de openbare hoorzitting is een verslag gemaakt, dat gelijktijdig met deze beslissing aan belanghebbenden zal worden toegezonden.

5. De Algemene Raad heeft kennis genomen van alle op de zaak betrekking hebbende stukken.

Vaststaande feiten

6. Op grond van de op deze zaak betrekking hebbende stukken zijn de volgende feiten komen vast te staan:

- Mrs. A, B en C hebben een samenwerkingsovereenkomst gesloten gedateerd 12 februari 1999, welke overeenkomst ter toetsing aan de Raad van Toezicht is overgelegd. In deze overeenkomst is onder meer opgenomen dat
 - mr. A binnen het samenwerkingsverband zou gaan werken als advocaat-stagiaire voor gemiddeld 4 dagen per week, dat
 - de overeenkomst werd aangegaan voor onbepaalde tijd en ten opzichte van mr. A niet kon worden opgezegd gedurende
 - een periode van 3 jaren. Op basis van deze samenwerkingsovereenkomst is het patronaat van mr. B over mr. A
 - goedgekeurd en is mr. A op 4 april 1999 beëdigd.
- Mrs. A en B hebben de Raad van Toezicht bij afzonderlijke brieven van 10 oktober 2001 bericht dat de samenwerking met mr. C per 1 november 2001 zou worden beëindigd en dat de samenwerking tussen mrs. A en B zou worden voortgezet aan het privé-adres van mr. A.
- Op 20 december 2001 heeft overleg plaatsgevonden tussen de Raad van Toezicht en de mrs. A en B over de voortzetting van de stage van mr. A. Tijdens dat overleg is aan de Raad van Toezicht gebleken dat appellant A het kantoor van mr. C op 29 augustus 2001 had verlaten.
- Eveneens is tijdens genoemd overleg gebleken dat op 12 februari 1999, naast bovenvermelde samenwerkingsovereenkomst tussen de mrs. A, B en C nog een tweede, 'nadere overeenkomst behorende bij de samenwerkingsovereenkomst van 12 februari 1999' was gesloten. Deze 'nadere overeenkomst' wijkt op vier essentiële punten af van de overeenkomst die bij het verzoek om goedkeuring van het patronaat aan de Raad van Toezicht was overgelegd: op grond van de 'nadere overeenkomst' werkte mr. A vier dagdelen in plaats van vier dagen per week op het kantoor van mr. C, bedroeg de duur van

de overeenkomst slechts één in plaats van drie jaar, was mr. A gebonden aan een relatie- en concurrentiebeding, en kwamen de kosten verbonden aan het patronaat van mr. B geheel voor rekening van mr. A.

- Bij brief van 20 december 2001 heeft de Raad van Toezicht aan mr. A en mr. B bericht dat de stage van mr. A met ingang van 29 augustus 2001 van rechtswege is geschorst, en heeft verzocht om nadere informatie over de omvang van de praktijk van mr. A.
- Op 10 januari 2002 heeft de Raad van Toezicht de mrs. A, B en C gehoord over de ‘nadere overeenkomst’, de wijze waarop door de betrokkenen invulling was gegeven aan de beide overeenkomsten en de omvang van de praktijk van mr. A.
- Uit het verslag van die hoorzitting en de nadien door de mrs. A, B en C aan de Raad van Toezicht gezonden stukken blijkt dat mrs. A en B hebben gesteld dat mr. A circa 32 tot 36.30 uur per week de praktijk heeft uitgeoefend, en dat mr. A 40 à 50 zaken zelfstandig en tegelijkertijd heeft behandeld. Die informatie is tevens vermeld in het aan de Raad van Toezicht na het eerste stagejaar uitgebrachte stageverslag.
- Mr. C heeft tijdens genoemde hoorzitting gesteld dat mr. A de eerste tijd na zijn beëdiging slechts vier dagdelen per week werkte, en dat mr. A na februari 2001, drie “korte dagen per week” is gaan werken. Mr. A zou volgens mr. C 11 zaken zelfstandig hebben behandeld. Mr. C heeft de Raad van Toezicht nadien nog aanvullende schriftelijke informatie verstrekt, waaronder urenstaten van de door mr. A aan zijn zaken bestede tijd.
- Bij besluit van 6 augustus 2002 heeft de Raad van Toezicht de mrs. A en B bericht dat aan de goedkeuring van het patronaat de basis is ontvallen, nu de mrs. A en B de Raad bewust hebben misleid zowel met betrekking tot de samenwerkingsovereenkomst tussen de mrs. B, A en C, als met betrekking tot de omvang van de praktijk van mr. A en het aantal door deze daadwerkelijk gewerkte uren.
- Mr. B heeft zijn praktijk inmiddels neergelegd en is op zijn verzoek van het tableau afgevoerd.
- De stage van mr. A is met ingang van 29 augustus 2001 geschorst en is sindsdien niet opnieuw aangevangen.

Standpunt van appellanten

7. Mrs. A en B brengen in hun beroepschriften het volgende naar voren:

- Van bewuste misleiding van de Raad van Toezicht is geen sprake. Op de dag van ondertekening van de nadere overeenkomst -12 februari 1999- was mr. A “nog zo groen als gras”. Hij was nog niet beëdigd en nog onbekend met de voor advocaten geldende regelgeving. Mr. A mocht afgaan en is ook afgegaan op de mededelingen van mrs. B en C dat het sluiten van twee overeenkomsten normaal was en dat “de Raad van Toezicht niet alles hoefde te weten”.
- Voorts kon van mr. A in verband met zijn situatie niet verwacht worden dat hij de hem door mr. C voorgelegde ‘nadere overeenkomst’ niet zou ondertekenen. Zijn leeftijd, hij was de vijftig reeds gepasseerd, was zodanig dat hij zich vrij kon achten de overeenkomst

te sluiten, terwijl het samenwerkingsverband met mrs. B en C hem een mogelijkheid bood om advocaat te worden welke mogelijkheid hij elders, mede gelet op zijn leeftijd, niet zou krijgen.

- Mr. A heeft sinds zijn beëdiging op 14 april 1999 gedurende gemiddeld 32 uur per week de praktijk uitgeoefend. De bewering van mr. C dat mr. A vanaf zijn beëdiging vier dagdelen werkte en pas vanaf februari 2001 “drie korte dagen per week” is onjuist.
- Het niet kunnen leveren van bewijs van het aantal gewerkte uren kan aan appellanten niet worden tegengeworpen. Op het kantoor van mr. C was gedurende het eerste deel van de stage van mr. A geen deugdelijk systeem van urenregistratie aanwezig. Declarabele uren werden handmatig bijgehouden in de dossiers. Pas sinds februari 2001 werden declarabele uren geadministreerd middels een geautomatiseerd systeem. Appellanten hebben de van april 1999 tot februari 2001 door mr. A gewerkte uren naar eer en geweten en naar hun beste herinnering gereconstrueerd op 32 tot 36.60 uur per week.
- Mr. A heeft zelfstandig veel meer zaken behandeld dan de 11 die mr. C heeft genoemd. Mr. A stelt het aantal zelfstandig behandelde zaken op circa 75. Mr. B kan terzake geen cijfers aanvoeren. Het is voor mrs. A en B niet mogelijk om bewijs van het aantal door mr. A behandelde zaken aan te dragen, nu beiden geen inzage meer konden verkrijgen in de dossiers die zich op het kantoor van mr. C bevonden. Ook dat behoort hen niet te worden tegengeworpen.
- De Raad van Toezicht had een onderzoek moeten instellen op het kantoor van mr. C. Door dat na te laten heeft de Raad van Toezicht een besluit genomen dat onvoldoende is onderbouwd en dat uitsluitend is gebaseerd op beweringen en suggestieve opmerkingen van mr. C. Het besluit zou daarom in strijd zijn met het zorgvuldigheids- en motiveringsbeginsel.
- De Raad van Toezicht had in alle redelijkheid niet tot zijn besluit van 6 augustus 2002 kunnen komen. Het besluit kan bij gebrek aan bewijs niet in stand blijven.

Standpunt van de Raad van Toezicht

8. De Raad van Toezicht heeft het volgende naar voren gebracht.

- Appellanten hebben de Raad bewust misleid door op 12 februari 1999 twee samenwerkingsovereenkomsten te sluiten en de ‘nadere overeenkomst’ niet aan de Raad voor te leggen, terwijl die overeenkomst op essentiële punten afweek van de wel overgelegde overeenkomst.
- Op grond van het door de Raad met appellanten in december 2001 gevoerde overleg, de in januari 2002 gehouden hoorzitting en de nadien nog van appellanten en mr. Appellanten hebben de Raad bewust misleid door op 12 februari 1999 twee C ontvangen informatie is aannemelijk geworden dat aan de samenwerking tussen de mrs. B, A en C invulling is gegeven volgens de ‘nadere overeenkomst’, en dat zowel het aantal door mr. A per week gewerkte uren als het aantal door mr. A behandelde zaken aanmerkelijk lager is geweest dan vermeld in de aan de Raad overgelegde samenwerkingsovereenkomst, en ook

lager dan door mr. B vermeld in het aan de Raad uitgebrachte stageverslag. Appellanten hebben met het verstrekken van deze onjuiste informatie de Raad bewust misleid.

- De Raad van Toezicht acht hetgeen thans bekend is geworden omtrent de tussen appellanten en mr. C gesloten ‘nadere overeenkomst’ en de gedragingen van de beide appellanten bij de uitvoering van die overeenkomst dermate ernstig dat de Raad, indien dat bekend geweest was toen de goedkeuring voor het patronaat werd verzocht, die goedkeuring niet zou hebben verleend. De Raad maakt thans gebruik van de bevoegdheid welke hij bezit op grond van artikel 4 van de Stageverordening en de jurisprudentie van de Raad van State, om hetgeen hem thans bekend is geworden te toetsen en op grond daarvan de goedkeuring aan het patronaat alsnog te onthouden.
- De Raad van Toezicht meent dat appellant B geen belang meer heeft bij het door hem ingestelde beroep, nu hij de praktijk inmiddels heeft neergelegd en van het tableau is afgevoerd.

Beoordeling van het beroep

Ontvankelijkheid

9. Appellanten zijn ontvankelijk in hun beroep, nu dit conform de artikelen 6:7, 6:8 lid 1, 3:41 en 6:9 Awb binnen 6 weken na verzending op 6 augustus 2002 van het bestreden besluit is ingediend.

10. Op grond van artikel 9b lid 1 van de Advocatenwet jo artikel 18 lid 2 Stageverordening 1988 staat tegen de weigering van de goedkeuring van het patronaat als bedoeld in artikel 4 lid 1 Stageverordening 1988 voor belanghebbenden administratief beroep open bij de Algemene Raad.

Ten gronde

11. De Algemene Raad beoordeelt het voorliggende beroep als volgt.

12. De Algemene Raad is van oordeel dat de Raad van Toezicht op grond van artikel 4 Stageverordening 1988 een ruime bevoegdheid heeft tot toetsing van het te behartigen belang, namelijk het belang van het opleiden van stagiaires. De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft eerder beslist (AbRvS, 28 december 1999, niet gepubliceerd, aangehecht aan deze beslissing) dat daartoe ook de toetsing van de arbeidsverhouding tussen de patroon en de stagiaire gerekend wordt. De Raad van Toezicht was bevoegd om de samenwerking tussen de mrs. A, B en C te toetsen. Op het verzoek van de Raad om inzage in de samenwerkingsovereenkomst tussen de mrs. A, B en C, hadden appellanten de Raad volledig moeten informeren.

13. De stelling van mr. A dat hij mocht afgaan op de mededeling van mr. C dat de Raad

niet alles behoefde te weten, en dat hij, mr. C, voor de communicatie met de Raad van Toezicht verantwoordelijk was, is onjuist. Op appellant A rustte een eigen verantwoordelijkheid om de Raad van Toezicht over zijn stageplaats te informeren. Dit geldt temeer nu ter hoorzitting bij de Algemene Raad op 4 november 2002 is gebleken dat de Raad van Toezicht voorafgaand aan de beëdiging uitdrukkelijk aan appellant A heeft gevraagd om alle stukken die met het oog op de beslissing tot goedkeuring van het verzochte patronaat relevant waren, over te leggen.

14. Ook het beroep van mr. A op zijn onbekendheid met de regelgeving voor advocaten, zijn leeftijd en het ontbreken van alternatieve mogelijkheden om tot de advocatuur toe te treden als argumenten voor het ondertekenen van de ‘nadere overeenkomst’ en het niet overleggen daarvan aan de Raad van Toezicht gaat niet op. Van mr. A, die als jurist is afgestudeerd en daarnaast langjarige werkervaring heeft, kon wel degelijk verwacht worden dat hij zich bewust was van hetgeen hij ondertekende en van het feit dat de ‘nadere overeenkomst’ op essentiële punten afweek van de eerdere samenwerkingsovereenkomst. Ook diende mr. A te begrijpen dat die afwijkende punten in de ‘nadere overeenkomst’ van invloed zouden zijn op de beoordeling door de Raad van Toezicht van het verzoek om goedkeuring van het patronaat. Mr. A wist dan ook, althans behoorde te weten, dat hij ook de ‘nadere overeenkomst’ aan de Raad van Toezicht diende over te leggen.

15. Appellant B heeft verklaard dat hij zich niet heeft bemoeid met de onderhandelingen tussen appellant A en mr. C, waarvan de resultaten zijn vervat in de “nadere overeenkomst”. Gelet op het toezichthoudende karakter van het patronaat als bedoeld in artikel 9b lid 1 Advocatenwet, had naar het oordeel van de Algemene Raad appellant B zich echter wel met die onderhandelingen tussen appellant A en mr. C moeten bemoeien en had mr. B mr. A voor de consequenties van de ‘nadere overeenkomst’ moeten waarschuwen en zo nodig behoeden. In plaats daarvan heeft mr. B de ‘nadere overeenkomst’ zelfs mede-ondertekend.

16. Van appellant B als beoogd patroon over appellant A kon voorts zonder meer worden verwacht dat hij erop zou toezien dat mr. A de door de Raad van Toezicht verzochte informatie over zijn stageplaats volledig zou verstrekken. Voorts rustte op mr. B ook een eigen verantwoordelijkheid om de Raad correct te informeren over het door hem en mr. A met mr. C aangegane samenwerkingsverband en de omstandigheden waaronder aan de stage invulling werd gegeven. Tijdens de hoorzitting bij de Raad van Toezicht op 10 januari 2002 heeft appellant B erkend dat zijn handelen in deze niet correct is geweest.

17. Nu appellanten de Raad van Toezicht niet hebben geïnformeerd over de door hen met mr. C gesloten ‘nadere overeenkomst’ en aldus aan de Raad van Toezicht essentiële informatie hebben onthouden, terwijl zij wisten althans behoorden te weten dat die informatie voor de Raad van Toezicht van belang was voor de door de Raad te nemen beslissing over de goedkeuring van het patronaat, is de Algemene Raad van oordeel dat

appellanten de Raad van Toezicht bewust hebben misleid.

18. Voorts is de Algemene Raad van oordeel dat de Raad van Toezicht, indien bij het verzoek om goedkeuring van het patronaat de 'nadere overeenkomst' wel zou zijn overgelegd, bevoegd zou zijn geweest de goedkeuring aan het patronaat te onthouden, omdat het samenwerkingsverband zoals dat in de 'nadere overeenkomst' was vastgelegd, niet voldeed aan de eisen die daaraan gesteld worden op grond van de Stageverordening 1988, en de daarop gebaseerde regelgeving, met name het stagereglement van de Orde van Advocaten in het arrondissement D.

19. De Algemene Raad heeft op grond van de stukken en hetgeen tijdens de hoorzitting door partijen naar voren is gebracht het aantal door mr. A gewerkte uren en de omvang van de praktijk van mr. A niet kunnen vaststellen. De Raad gaat ervan uit dat partijen in hun samenwerking zich aan de 'nadere overeenkomst' gehouden hebben. De inhoud van de nadere overeenkomst leidt tot het oordeel dat het verzochte patronaat niet voor goedkeuring in aanmerking zou zijn gekomen indien die overeenkomst aan de Raad van Toezicht bekend zou zijn geweest.

20. Naar het oordeel van de Algemene Raad kon de Raad van Toezicht wegens hetgeen bekend geworden was omtrent de 'nadere overeenkomst' tussen mrs. A, B en C op grond van artikel 26 Advocatenwet de goedkeuring aan voortzetting van de stage van mr. A onthouden, en op grond van artikel 9 lid 1 onder d van de Stageverordening 1988 ambtshalve besluiten tot tussentijdse beëindiging van de stage.

21. De Algemene Raad is van oordeel dat de Advocatenwet en de Stageverordening 1988 geen wettelijke grondslag bevatten voor het besluit van de Raad van Toezicht om alsnog met terugwerkende kracht de goedkeuring aan het patronaat van mr. B over mr. A te onthouden. Daaruit volgt dat de bestreden beslissing van de Raad van Toezicht dient te worden vernietigd.

22. Op grond van artikel 7:25 Algemene wet bestuursrecht dient de Algemene Raad indien hij het bestreden besluit vernietigt, in plaats daarvan een nieuw besluit te nemen. De Algemene Raad overweegt daarbij dat de stage van mr. A thans nog geschorst is en dat mr. A niet beschikt over een patroon onder wiens toezicht hij de praktijk kan uitoefenen. De Algemene Raad is dan ook van oordeel dat aan hervatting van de stage van mr. A onder de huidige omstandigheden geen goedkeuring kan worden verleend en dat de geschorste stage ambtshalve dient te worden beëindigd op grond van artikel 9 lid 1 onder d van de Stageverordening 1988.

BESLISSING

De Algemene Raad

- verklaart het beroep van mrs. B en A gegrond
- vernietigt de beslissing van de Raad van Toezicht D d.d. 6 augustus 2002
- beëindigt de stage van mr. A met onmiddellijke ingang.

Aldus gedaan te 's-Gravenhage op 7 januari 2003 door mrs. J.H. Brouwer, A. Gerritsen-Bosselaar, G. Schakenraad,
J.N. de Blécourt en E. Unger, in aanwezigheid van mr. J.M.C. ten Hoope, secretaris.

J.H. Brouwer
algemeen deken

J.M.C. ten Hoope
secretaris

Tegen dit besluit kunnen belanghebbenden binnen zes weken na de datum verzending
beroep instellen bij de Rechtbank te D, sector bestuursrecht.